

Ed.

511. Frumvarp til laga

[230. mál]

um stjórn efnahagsmála o. fl.

(Eftir 2. umr. í Ed., 2. apríl.)

Samhljóða þskj. 453 með þessum breytingum:

1. gr. hljóðar svo:

Meginmarkmið stefnunnar í efnahagsmálum eru að tryggja næga og stöðuga atvinnu, að halda verðhækkunum í skefjum, að stuðla að jafnvægi í viðskiptum við önnur lönd og greiða fyrir félagslegum og efnahagslegum framförum og bættum lífskjörum alls almennings.

Ráðstafanir stjórnvalda í efnahagsmálum og fjármálum skulu jafnan við það miðaðar, að stefnt sé að framangreindum markmiðum á þann hátt, að þeirra á milli sé hæfilegt jafnvægi og fjárhagslegu öryggi þjóðarinnar sé ekki teft í tvisýnu.

6. gr. hljóðar svo:

Frumvarp til fjárlaga skal samið með tilliti til þjóðhagsáætlunar, sem kveðið er á um í 2. gr. þessara laga. Skulu áætlanir um tekjur og gjöld í fjárlagafrumvarpi gerðar á sömu meginforsendum og þjóðhagsáætlun sbr. 2. gr. og þær spár, sem eru hluti hennar, þar á meðal um breytingar verðlags og launa. Á sama hátt skulu þjóðhagsforsendur fjárlaga miðast við endurskoðaða þjóðhagsáætlun fyrir fjárhagsárið, sem í hönd fer, eins og hún liggur fyrir við afgreiðslu fjárlaga.

7. gr. hljóðar svo:

Með fjárlagafrumvarpi ár hvert skal leggja fram áætlun, er lýsi í aðalatriðum meginstefnu í ríkisbúskapnum næstu þrjú árin eftir lok þess fjárhagsárs, sem fjárlagafrumvarpið tekur til.

Með áætlun þessari skal sýna meðal annars:

1. Meginstefnu í ríkisfjármálum og þróun ríkisbúskaparins.
2. Samræmi milli stefnunnar í ríkisfjármálum og í efnahags- og atvinnumálum.
3. Stefnumótun um öflun tekna og skiptingu gjalda ríkisins.
4. Stefnumótun um framlög á fjárlögum til fjárfestingar ríkis, fjárfestingarsjóða, sveitarfélaga og einkaaðila.

10. gr. hljóðar svo:

Ráðuneyti skulu eigi síðar en 1. maí 1979 gera tillögur til fjárlaga- og hagsýslustofnunar um lækun ríkisútgjalda á árinu 1979 um 1000 milljónir króna frá þeirri fjárhæð, sem fjárlög kveða á um, sbr. heimild í lið XLIII í 6. gr. fjárlaga fyrir árið 1979. Skal fjárlaga- og hagsýslustofnun síðan skila samræmdum tillögum um lækkunina til ríkisstjórnarinnar fyrir 15. maí 1979.

13. gr. hljóðar svo:

Fjárlaga- og hagsýslustofnun skal annast hagsýslustarfsemi fyrir ríkisbúskapinn í því skyni að auka á hagkvæmni og ráðdeild í ríkisbúskapnum og í meðferð opinberra fjármuna.

Meðal þess háttar verkefna fjárlaga- og hagsýslustofnunar skulu vera, eftir því sem nánar verður ákveðið í reglugerð:

1. Mat á fyrirhuguðum ríkisframkvæmdum með tilliti til arðsemi, kostnaðar, nytja og þjóðfélagslegs gildis.
2. Kostnaðarmat á tillögum frumvarpa sem hafa í för með sér kostnaðarauka fyrir ríkissjóð. Skal slíkt mat liggja fyrir áður en ákvarðanir eru teknar, enda sé því skilað til þingnefndar á tilskildum tíma.

3. Athuganir á hagkvæmni í rekstri ríkisstofnana og ríkisfyrirtækja í því skyni að bæta rekstur og draga úr útgjöldum.
4. Athuganir á hagræðingu í starfsemi ríkisstofnana og fyrirtækja og í samskiptum einstaklinga og fyrirtækja við ríkið.

Þessi verkefni sín skal fjárlaga- og hagsýslustofnun leysa í samráði við hlut-
aðeigandi ráðuneyti og fjárveitinganefnd.

16. gr. hljóðar svo:

Með skýrslu ríkisstjórnarinnar um fjárfestingar- og lánsfjáráætlanir skal lagt fram frumvarp um heimildir til lántöku innanlands og utan, ábyrgðarheimildir og aðrar nauðsynlegar fjáröflunarráðstafanir vegna opinberra framkvæmda og fjárfestingarlánasjóða að því marki, sem slík ákvæði eru ekki í frumvarpi til fjárlaga. Lántökuheimildir eða ábyrgðarheimildir, sem veittar eru vegna opinberra framkvæmda eða fjárfestingarlánasjóða í lánsfjárlögum þessum, skulu skoðast sem hámarksákvæði á því fjárlagaári, sem þær eiga við.

Skýrslu ríkisstjórnarinnar um fjárfestingar- og lánsfjáráætlanir skal og fylgja rammaáætlun um erlendar lántökuheimildir einkaaðila, sem langlánanefnd skal framfylgja sem hámarksáætlun.

31.—67. gr. og ákvæði til bráðabirgða hljóða svo:

Í stað 2. tl. 5. mgr. 11. gr. laga nr. 10 29. mars 1961 um Seðlabanka Íslands, með síðari breytingum, komi eftirfarandi:

Enn fremur skulu innlánsstofnanir þær, sem um ræðir í 10. gr., eiga fé á bundnum reikningi í Seðlabankanum sem svarar tilteknum hundraðshluta af innstæðufé viðkomandi stofnunar. Innstæðubindingin má hæst nema 28% af heildarinnstæðufé hjá hverri stofnun.

Seðlabankinn getur ákveðið, að tiltekinn hluti innlánsaukningar skuli bundinn á reikningi hjá honum, enda fari heildarinnstæða, sem viðkomandi stofnun sé skylt að eiga í Seðlabankanum, ekki fram úr því hámarki, sem sett er í 2. málsgrein.

Seðlabankinn setur nánari reglur um framkvæmd innlánsbindingar samkvæmt 2. og 3. málsgrein, að fengnu samþykki ríkisstjórnarinnar, en bindiskyldan skal vera hin sama fyrir allar stofnanir.

32. gr.

Við 18. gr. laga nr. 10 29. mars 1961 um Seðlabanka Íslands bætist ný málsgrein á þessa leið:

Ákvarðanir um gengi íslensku krónunnar skulu miðast við að halda sem stöðugustu gengi og að ná settu markmiði um viðskiptajöfnuð en tryggja jafnframt rekstrargrundvöll útflutningsatvinnuveganna og samkeppnisgreina.

33. gr.

Við 13. gr. laga nr. 10 29. mars 1961 um Seðlabanka Íslands skal bæta eftirfarandi:

Ákvæði til bráðabirgða.

Vaxtaákvarðanir á árunum 1979 og 1980 skulu við það miðaðar, að fyrir árslok 1980 verði í áföngum komið á verðtryggingu sparifjár og inn- og útlána, sbr. VII. kafla þessara laga um verðtryggingu sparifjár og lánsfjár. Meginreglan verði sú, að höfuðstóll skuldar breytist með verðlagsþróun en jafnframt verði nafnvextir lækkaðir. Afborganir og vextir reiknist af verðbættum höfuðstól. Verðtrygging verði reiknuð í hlutfalli við verðbreytingar. Samhliða verðtryggingu verði lánstími almennt lengdur og skal setja um þetta efni almennar reglur, þar á meðal um heimildir til skuldabréfaskipta af þessu tilefni.

VII. KAFLI

Um verðtryggingu sparifjár og lánsfjár.

34. gr.

Stefna skal að því að verðtryggja sparifé landsmanna og almennasjóða. Í því skyni er heimilt, eins og nánar greinir í þessum kafla, að mynda sparifjárreikninga og stofna til lánsviðskipta í íslenskum krónum eða öðrum verðmæli með ákvæðum þess efnis, að greiðslur, þar með taldir vextir, skuli breytast í hlutfalli við verðvísitölu eða gengi erlends gjaldeyris, sbr. 39. gr.

35. gr.

Ákvæði þessa kafla gilda um skriflegar skuldbindingar, þar sem skuldari lofar að greiða peninga, hvort sem um er að ræða lánað fé, endurgjald eða eftirstöðvar endurgjalds fyrir verðmæti, sem hafa verið seld eða afhent.

36. gr.

Seðlabanki Íslands skal hafa umsjón með framkvæmd ákvæða þessa kafla. Hann veitir heimildir til verðtryggingar, nema hún sé heimilud sérstaklega í lögum.

Reglur um verðtryggingu skulu einkum við það miðaðar að tryggja allt sparifé, sem bundið er til þriggja mánaða eða lengur, gegn verðryrnun af völdum verðhækkana.

37. gr.

Seðlabankinn gefur út, hvaða reglur skuli gilda um rekstrar- og afurðalán atvinnuveganna að fengnu samþykki ríkisstjórnarinnar.

38. gr.

Ákvæði þessa kafla taka ekki til þeirra skuldbindinga, sem innlendir aðilar taka á sig gagnvart aðilum búsettum erlendis, að öðru leyti en því, er kveðið er á um í þessari og 39. gr.

Heimilt er þeim, sem endurlánar erlent lánsfé, að áskilja, að hið innlenda lán ásamt vöxtum endurgreiðist miðað við sama gengi og gildir um endurgreiðslu hins erlenda láns.

Sé hið erlenda lánsfé, sem þannig hefur verið endurlánað innanlands, endurgreitt fyrr eða á styttri tíma en innlenda lánið, er óheimilt að innheimta hið síðara eða vexti af því, miðað við herra gengi en gildi, þegar erlenda lánið var greitt.

39. gr.

Það eru skilyrði verðtryggingar samkvæmt lögum þessum:

- 1) að verðtryggðir sparifjárreikningar, kröfur og skuldbindingar séu ætíð skráðar á nafn;
- 2) að við endurlán verðtryggðra peningalána standist verðtryggingarákvæði í aðalatriðum á í báðum samningum;
- 3) að Seðlabankinn ákveði vexti og dráttarvexti af verðtryggðum skuldbindingum skv. 13. gr. laga nr. 10/1961;
- 4) að grundvöllur verðtryggingar sé sem hér segir:
 - a) miðað sé við opinbera skráða vísitölu eða vísitölur eins og þær eru reiknaðar á hverjum tíma;
 - b) miðað sé við gengi erlends gjaldeyris þar sem slíkt er heimilt samkvæmt lögum eða reglugerð.

Seðlabankinn skal birta vísitölur, sem heimilt er að miða verðtryggingu sparifjár og lánsfjár við, ásamt vaxtakjörum.

Ákvæði þessarar greinar gilda eftir því sem við á um endurlán erlends lánsfjár samkvæmt 38. gr.

40. gr.

Bönkum og öðrum innlánsstofnunum er heimilt að taka á móti sparifé og öðrum innistæðum gegn verðtryggingu og lána út samsvarandi fé, auk jafnvirðis eigin fjár með verðtryggingu, í samræmi við ákvæði þessa kafla.

Heimilt er að ákveða verðtryggingu í því formi, að sérstakur verðbótapáttur vaxta, sem sé tengdur verðlagsbreytingum með formlegum hætti, leggist við höfuðstól láns eða sé hluti forvaxta.

Ákvarðanir samkvæmt þessari grein ber að tilkynna opinberlega á sama hátt og vaxtaákvarðanir, sbr. 13. gr. laga nr. 10/1961.

41. gr.

Ákvæði 40. gr., um verðtryggingarkjör við banka og aðrar innlánsstofnanir, gilda einnig í sambærilegum viðskiptum utan banka og innlánsstofnana á grundvelli auglýsinga Seðlabankans þar um, sbr. 39. og 40. gr.

Önnur verðtryggð viðskipti utan banka og innlánsstofnana fara eftir þeim reglum, sem Seðlabankinn setur, skv. ákvæðum þessa kafla.

42. gr.

Opinberir fjárfestingarlánasjóðir hafa heimild til að veita verðtryggð lán af eigin fé sínu og endurlána verðtryggt fé. Lánskjör slíkra lána eru ákveðin á þann hátt, sem greinir í 11. gr laga nr. 13/1975.

Öðrum fjárfestingarlánasjóðum er og heimilt að veita verðtryggð lán af eigin fé sínu og endurlána verðtryggt fé. Lánskjör slíkra lána skulu vera í samræmi við reglur samkvæmt 2. mgr. 41. gr.

43. gr.

Viðurkenndum lífeyrissjóðum skal heimilt að ávaxta sjóði sína í verðtryggðum lánnum, tryggðum með veði í íbúðarhúsum og með hliðstæðum vaxta- og verðtryggingarkjörum og gilda um íbúðalán Húsnaðismálastofnunar ríkisins við Veðdeild Landsbankans á hverjum tíma. Kjör annarra verðtryggðra lán lífeyrissjóða skulu vera í samræmi við reglur er Seðlabankinn setur, sbr. 2. mgr. 41. gr.

44. gr.

Rísi ágreiningur um grundvöll og/eða útreikning verðtryggingar, getur hver málsaðili vísað honum til þriggja manna nefndar, en hún fellir fullnaðarúrskurð í málinu. Verði gerð breyting á grundvelli einhverrar vísitölu, sem leyfð hefur verið í verðtryggðum samningum, skal nefndin fella úrskurð um það, hvernig umreikna skuli milli hinna tveggja vísitölugrundvallanna. Hagstofustjóri skal vera formaður nefndarinnar, en auk hans tilnefni Hæstiréttur mann í nefndina og Seðlabankinn annan.

45. gr.

Við skráningu verðtryggðra skuldbindinga með ákvæðum um verðtryggingu hjá hlutaðeigandi embættismönnum, er þinglýsingar annast, skal þess gætt, að verðtryggingar sé getið í veðmálaskráum og að þær komi fram á veðbókarvottorðum.

46. gr.

Eftirtalin lagaákvæði um vaxtakjör og verðtryggingarákvæði í lánsamningum skulu halda gildi sínu eftir að þessi lög taka gildi:

Lög nr. 68/1967, 6. gr., um Iðnlánasjóð.

Lög nr. 9/1970, 3. liður fylgiskjals um Iðnþróunarsjóð.

Lög nr. 97/1976, 22. gr. um Framkvæmdastofnun ríkisins.

Lög nr. 44/1976, 16. gr., um Fiskveiðisjóð Íslands.

Lög nr. 60/1976, 3. og 4. mgr. 31. gr., um skipulag ferðamála.

Lög nr. 10/1964, 3. gr., um Seðlabanka Íslands.

Lög nr. 59/1964, 2. gr. um heimild fyrir ríkisstjórnina til að taka innlent lán með áorðnum breytingum í lögum nr. 23/1965. Hið sama gildir um hliðstæðar yngri heimildir ríkissjóðs til útgáfu og sölu spariskirteina og happdrættislána ríkissjóðs, skv. fjárlögum eða öðrum lögum, sbr. lög nr. 7/1974.

Lög nr. 30/1970, 5. og 10. gr., um Húsnæðismálastofnun ríkisins.

Lög nr. 13/1975, 11. gr., um launajöfnunarbætur, bætur almannatrygginga, verðlagsmál o. fl.

Lög nr. 114/1978 um breyting á lögum nr. 10 29. mars 1961 um Seðlabanka Íslands, sbr. 3. gr. laga nr. 10 13. maí 1964.

47. gr.

Með gildistöku ákvæða þessa kafla falla úr gildi lög nr. 71 frá 6. maí 1966 um verðtryggingu fjárskuldbindinga svo og önnur ákvæði í lögum, sem fara í bága við ákvæði þessa kafla. Þegar áunnin réttindi og skyldur skv. fyrri lögum skulu þó halda gildi sínu.

VIII. KAFLI

Um verðbætur á laun.

48. gr.

Greiða skal verðbætur á laun hinn 1. júní 1979 og síðan á þriggja mánaða fresti miðað við breytingar sérstakrar verðbótavísitölu, sem Kauplagnesfnd reiknar (með tveimur aukastöfum) á sama tíma og vísitölu framfærslukostnaðar.

49. gr.

Verðbótavísitala reiknast eftir vísitölu framfærslukostnaðar og hefur grunn-töluna 100 miðað við febrúarvísitölu 1979.

50. gr.

Við útreikning verðbótavísitölu samkvæmt 49. gr. skal draga frá framfærslu vísitölu þá hækkun hennar eða lækkun, er leiðir af eftirtöldum breytingum milli útreikningsdaga verðbótavísitölu:

1. Breytingar búvöruverðs, er leitt hefur af breytingum á vinnulið verðlagsgrundvallar búvöru og stafa af launahækkun á almennum vinnumarkaði. Gildir þetta eins, þótt slík verðhækkun komi ekki fram í útsöluverði, sökum þess að hún hefur verið jöfnuð með niðurgreiðslu úr ríkissjóði að einhverju eða öllu leyti.
2. Breytingar á sköttum eða gjöldum eða álagning sérstakra skatta í því skyni að afla fjár til þess að draga úr áhrifum hækkunar olíuverðs á árunum 1979 og 1980 á framfærslukostnað þeirra heimila, sem hita hús sín með olíu. Verði fé varið úr ríkissjóði umfram áætlun fjárlaga 1979 til þessara þarfa án þess að skattar eða gjöld séu hækkuð af þeim sökum, eða á lagður sérstakur skattur, Skal einnig draga jafngildi slíkrar fjárveitingar frá hækkun framfærsluvísitölu við útreikning verðbótavísitölu. Kauplagnesfnd skal meta þennan frádráttarlið sérstaklega hverju sinni, í fyrsta sinn við útreikning verðbótavísitölu frá 1. júní 1979.
3. Breytingar á áfengis- og tóbaksverði.

Leiðréttingar samkvæmt þessari grein eru gerðar sérstaklega hverju sinni og safnast ekki upp sem sérstakur vísitöluliður.

51. gr.

Rýrni viðskiptakjör Þjóðarbúsins á gildistíma þessara laga frá viðskiptakjara-
stigi ársins 1978 þannig, að innflutningsverð hækki umfram útflutningverð, skal
draga frá hækkun verðbótavísitölu 30% þeirrar hlutfallstölu, sem viðskiptakjara-
rýrnuninni nemur. Við mat á viðskiptakjaraviðmiðun verðbóta frá 1. júní 1979 skal
byggt á viðskiptakjaravísitölu Hagstofu Íslands og Þjóðhagsstofnunar fyrir fyrsta
ársfjórðung 1979 að tveimur þriðju, en að einum þriðja á mati á viðskiptakjörum
á grundvelli dagverðs á helstu útflutnings- og innflutningsvörum eftir miðjan apríl
1979 Hliðstæð tímaviðmiðun skal gilda fyrir viðskiptakjaramat við síðari verð-
bótaútreikning.

Á sama hátt og í 1. málsgrein segir, skal viðskiptakjarabati koma til hækkunar
verðbótavísitölu og verðbótaútreikning. Ekki skal taka tillit til breytinga á við-
skiptakjörum samkvæmt þessari grein, nema breytingin nemi 1% eða meira milli
útreikningsdaga verðbótavísitölnnar.

52. gr.

Kauplagsnefnd setur nánari reglur um framkvæmd 48.—51. gr. þessara laga.

Ákvæði til bráðabirgða.

I.

Verðbætur samkvæmt ákvæðum 48.—51. gr. greiðast á grunnkaup sem svo er
ákveðið: Greitt kaup í mars 1979, þ. e. grunnlaun, verðbætur og verðbótaauki sam-
kvæmt þágildandi samningum og lögum, telst grunnkaup við upphaf gildistíma
þessara laga. Grunnkaup þetta skal haldast óbreytt þar til um annað hefur verið samið.
Ákvæði þessara laga breyta í engu rétti til að gerðir séu nýir kjarasamningar, jafnt
um grunnlaun sem verðlagsbætur á laun.

II.

Þrátt fyrir ákvæði 51. greinar skal frádráttur frá verðbótavísitölu hinn 1. júní
1979 vegna rýrnandi viðskiptakjara hæst nema 2% af verðbótavísitölu þann dag. Það,
sem umfram 2% frádrátt kann að reynast, skal tekið til greina þegar reiknuð verð-
ur verðbótavísitala frá 1. september 1979.

Þó skal frádráttur frá hækkun verðbóta skv. ákvæðum 50. gr. ekki breyta rétti
til verðbóta hinn 1. júní 1979 á laun, sem lægri eru en 210 000 krónur á mánuði fyrir
fulla dagvinnu, sbr. 1. mgr. þessara ákvæða til bráðabirgða. Hinn 1. september 1979
skal breyting verðbóta frá 1. júní vegna viðskiptakjaraáhrifa vera hin sama fyrir
þessi laun og aðra launataxta. Hinn 1. desember 1979 skal síðan gilda sama vísi-
tala við ákvörðun verðbóta á öll laun eins og hún verður ákveðin skv. 48. til 51. gr.
þessara laga. Kveða skal nánar á með reglugerð um framkvæmd þessara ákvæða, þar
með hvað telja skuli laun fyrir fulla dagvinnu og hvernig tryggja skuli, að ákvæði
þessi valdi ekki óeðlilegri röskun milli launataxta, og má í því skyni setja reglur
um það, hvernig fara skuli með verðbætur á laun sem eru allt að 220 000 krónum á
mánuði, sbr. hér að framan.

Þess skal gætt, þegar metin er hæð kauptaxta fyrir fulla dagvinnu, að jafnan sé
miðað við endanlegan kauptaxta að meðtöldum hvers konar álögum, þó ekki erfiðis-
og óþrifaálagi. Sama skal gilda um kauptaxta, sem ákveðnir eru sem hlutfall af
öðrum kauptaxta, að miða skal við hinn endanlega taxta, en ekki grunninn, sem hann
er á reistur. Með taxta skal telja hvers konar álög og kaupauka, sem ekki svara
með heinum og ótvíræðum þætti til útlagðs kostnaðar launþega vegna öflunar
launatekna. Með taxta skal einnig telja vaktálag að því leyti sem það kann að vera
hærra en svarar til eftirvinnu-, næturvinnu- og helgidagaálags.

Þegar metin er hæð mánaðarlauna fyrir fulla dagvinnu skv. ákvæðisvinnutöxtum til ákvörðunar verðbóta skv. þessu ákvæði, skal m. a. taka tillit til þess vinnuálags, sem fylgja kann ákvæðisvinnu, og fyrirliggjandi upplýsinga Kjararannsóknarnefndar um tekjur ákvæðisvinnufólks.

III.

Þá skulu elli- og örorkulaun og aðrar hliðstæðar tryggingabætur njóta sömu meðferðar og laun undir 210 000 markinu og frá sama tíma.

IX. KAFLI

Um vinnumarkaðsmál.

53. gr.

Setja skal á fót sérstaka vinnumálaskrifstofu innan félagsmálaráðuneytisins. Verkefni sín skal vinnumálaskrifstofan leysa í samráði og samvinnu við samtök launafólks og vinnuveitenda, eftir því sem kostur er.

54. gr.

Verkefni vinnumálaskrifstofunnar skal meðal annars vera:

1. Að afla og koma á framfæri upplýsingum um atvinnutækifæri á landinu öllu og samræma það starf að vinnumiðlun, sem nú fer fram á vegum sveitarfélaganna.
2. Að beita sér fyrir ráðstöfunum í því skyni að greiða fyrir tilfærslum starfsmanna milli atvinnugreina og landshluta og jafnframt veita öryrkjum og unglingum aðstoð við að finna vinnu við hæfi eftir því sem kostur er.
3. Að bæta og samræma upplýsingasöfnun um atvinnuleysi og birta mánaðarlegar skýrslur um skráð atvinnuleysi á landinu öllu.
4. Að kanna ástand og horfur í atvinnumálum og birta niðurstöður sínar ársfjórðungslega.
5. Að gera tillögur um úrbætur í atvinnumálum.

55. gr.

Atvinnurekendum er skylt að tilkynna vinnumálaskrifstofunni og viðkomandi verkalýðsfélagi með tveggja mánaða fyrirvara ráðgerðan samdrátt eða aðrar þær varanlegar breytingar í rekstri, er leiða til uppsagnar 4 starfsmanna eða fleiri.

56. gr.

Nánar skal kveðið á um verkefni vinnumálaskrifstofunnar og starfsháttu í reglugerð, er félagsmálaráðherra setur.

X. KAFLI

Um verðlagsmál.

57. gr.

Skrifstofa verðlagsstjóra (Verðlagsstofnun) skal í því skyni að örva verðskyn neytenda efla verðsamkeppni og til að tryggja sanngjarna verðlagsþróun rannsaka verð og álagningarhætti á einstökum vörum og vöruflokkum og birta greinargerðir og fréttatilkynningar þar um. Í þessu efni skal taka upp samstarf við samtök neytenda og launafólks, m. a. um eftirlit og skýrslugjöf.

58. gr.

Skrifstofa verðlagsstjóra (Verðlagsstofnun) skal gera reglulega athuganir á innflutningsvöruverði og bera það saman við verð í öðrum löndum eftir því sem kostur er og birta niðurstöður slíkra athugana almenningi.

59. gr.

8. gr. laga nr. 56 1978 um verðlag, samkeppnishömlur og óréttmæta viðskiptahætti orðist svo:

Þær samþykktir um hámarksálagningu, hámarksverð og aðra verðlagningu, sem í gildi eru þegar lög þessi koma til framkvæmda, skulu gilda áfram. Þegar samkeppni er nægjanleg getur verðlagsráð að fengnu samþykki ríkisstjórnar vikið frá þessum reglum og meðal annars heimilað að fella einstaka flokka vöru og þjónustu undan verðlagsákvæðum. Hafi slík heimild verið veitt, getur verðlagsstofnun engu að síður skyldað hlutaðeigandi aðila til að tilkynna stofnuninni verðhækkanir. Verðlagsráð getur við sérstakar aðstæður einnig ákveðið eftirtaldar aðgerðir til að ná því takmarki sem um getur í 1. gr.:

1. Hámarksverð og hámarksálagningu.
2. Gerð verðútreikninga eftir ákveðnum reglum.
3. Verðstöðvun allt að 6 mánuði í senn.
4. Aðrar reglur um verðlagningu og viðskiptakjör, sem verðlagsráð telur nauðsynlegar hverju sinni.

60. gr.

12. gr. laga nr. 56/1978 um verðlag, samkeppnishömlur og óréttmæta viðskiptahætti orðist svo:

Verðákvæðanir samkvæmt 8. gr. skulu miðaðar við afkomu fyrirtækja, sem rekin eru á tæknilega og fjárhagslega hagkvæman hátt og nýta eðlilega afkastagetu.

XI. KAFLI

Um jöfnunarsjóði sjávarútvegsins.

61. gr.

9. gr. laga nr. 72 28. maí 1969 með áorðnum breytingum um Verðjöfnunarsjóð fiskiðnaðarins orðist svo:

Fyrir upphaf hvers árs eða framleiðslutímabils skal sjóðsstjórnin að fenginni staðfestingu sjávarútvegsráðherra ákveða verðgrundvöll þann, sem miða skal við verðhækkun samkv. 7. gr. eða verðlækkun samkv. 8. gr. Skal hún þá einkum hafa hliðsjón af verðlagi þriggja undanfarinna ára, svo og af mati á markaðs- og aflahorfum fyrir næstu ár, meðal annars með tilliti til þess, hvernig þær hafi verið metnar af Verðlagsráði sjávarútvegsins, þó þannig, að tekið sé tillit til sérstakra ástæðna, svo sem óeðlilegra breytinga á erlendum mörkuðum, gengisbreytinga og annarra hliðstæðra atvika. Við ákvarðanir sínar skal sjóðsstjórnin einnig líta til afkomu viðkomandi sjávarútvegsgreina eftir því sem það getur samrýmst tilgangi sjóðsins og raunverulegri verðjöfnun.

62. gr.

2. gr. laga nr. 80 16. september 1971 með áorðnum breytingum um Aflatryggingasjóð sjávarútvegsins orðist svo:

Hlutverk sjóðsins er að bæta aflahluti skips og áhafnar, þegar almennan aflabrest ber að höndum, eða þegar brýna nauðsyn ber til að draga úr sókn til verndar mikilvægum nytjafiskstofnum á Íslandsmiðum.

63. gr.

Í 1. málsgrein 4. gr. laga nr. 80 16. september 1971 með áorðnum breytingum um Aflatryggingasjóð sjávarútvegsins bætist nýr töluliður og málsgrein á eftir 4. tölulið á þessa leið:

5. Við ákvörðun meðalveiðimagns, sem bætur miðast við, er heimilt að taka sérstakt tillit til sóknartakmarkana, sem stjórnvöld ákveða, og til langvarandi afla-

leysis á einstökum svæðum vegna breytinga á fiskgengd og veiðisókn við landið, þannig að meðalveiðimagn miðist við aflabrogð, þegar sókn og ástand fiskstofna er með eðlilegum hætti. Leita skal álits Hafrannsóknastofnunar um þetta atriði.

Verði ágreiningur um einstök atriði reglugerðarinnar sker sjávarútvegsráðherra úr.

64. gr.

Á árinu 1979 verði lög um Aflatryggingasjóð tekin til gagngerrar endurskoðunar með það fyrir augum, að sjóðurinn gegni því hlutverki sínu að jafna aflasveiflur sem best við þær aðstæður, sem nú eru, m. a. vegna takmarkana á sókn í mikilvæga fiskstofna. Í þessu sambandi verði m. a. heimilað að beita fjármagni sjóðsins til þess að bæta upp verð á þeim tegundum, sem vannýttar kunna að vera, og leggja í því skyni sérstakt gjald á afla af þeim tegundum, sem taldar eru ofnýttar.

XII. KAFLI

Reglugerðarheimild, gildistaka o. fl.

65. gr.

Forsætisráðherra er heimilt að setja með reglugerð nánari ákvæði um framkvæmd I., II., V. og VIII. kafal og almenna framkvæmd laga þessara.

Fjármálaráðherra er heimilt að setja með reglugerð nánari ákvæði um framkvæmd III. og IV. kafla.

Viðskiptaráðherra er heimilt að setja með reglugerð nánari ákvæði um framkvæmd VI., VII. og X. kafla.

Félagsmálaráðherra er heimilt að setja með reglugerð nánari ákvæði um framkvæmd IX. kafla.

Sjávarútvegsráðherra er heimilt að setja með reglugerð nánari ákvæði um framkvæmd XI. kafla.

66. gr.

Mál út af brotum á lögum þessum fara að hætti opinberra mála.

67. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.